

др *Стеван* ШОГОРОВ
редовни професор Правног факултета Универзитета у Новом Саду

ИСКЉУЧЕЊЕ ЧЛАНА ИЗ ДРУШТВА С ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ ОДЛУКОМ СКУПШТИНЕ (КАДУЦИРАЊЕ)

Резиме

У нашем *послератном* *й*раву искључење члана из *друштва* с *о*граниченом одговорношћу се *о*стваривало у *истом* *пос*тупку, независно од основа за искључење. Доношењем Закона о *й*ривредним *друштвима* из 2011. *године* одвојен је *пос*тупак искључења *по* основу одлуке *скупштинине* *друштва* збој *неуношења* *улога* у *друштво*, од искључења одлуком суда из *дружих* разлога. У раду се *размајрају* *й*равне *й*рејис*т*авке и *п*оследице искључења члана *скупштинском* одлуком збој *неблаговременој* *уношења* *улога*. Доцња са *уношењем* *улога* је *објективної* *карактера*. Важи како код *новчаних*, *й*ако и код *неновчаних* *улога*. Одлуци о искључењу мора *й*рејиходити *й*исмени *захтев* *друштва* за *уношење* *улога* у *накнадно* *одређеном* року, *й*од *й*рејињом искључења. Искључењем члану *й*рес*т*ају сва *чланска* *й*рава и *обавезе*, *њејов* *удео* *пос*таје *сојс*твени *удео* *друштва* без *икакве* *накнаде*. Искључени члан, као и *й*рејиходни *власници* *удела*, *о*стаје одговоран *друштву* за *уношење* *улога* и *годанне* *уилаше*. Поред *тоја* *друштво* од *искљученој* члана може *захтевати* и *накнаду* *шћеише* *нашале* збој *искључења*.

Кључне речи: *друштво* с *о*граниченом одговорношћу, *искључење* *члана*, *й*равне *й*рејис*т*авке, *одлука* *скупштинине*, *п*оследице *искључења*.

I Уводне напомене

Члан друштва с ограниченом одговорношћу може бити искључен из друштва по два различита основа. Различитост основа у нашем праву, као и у већини других националних права, води не само различитим поступцима већ и различитим правним последицама искључења.

Први основ за искључење је неизвршавање обавезе уношења уписаног улога у друштво од стране члана. Искључење члана из друштва по том основу се остварује у тзв. поступку кадуцирања, тј. поступку који води само друштво. Одлуку о искључењу доноси само друштво, за искључење није потребно водити судски поступак. Правне последице искључења у оваквом поступку су за члана значајно теже него у другом, судском поступку.

Други основ за искључење представљају оправдани разлози за искључење предвиђени основачким актом друштва или законом. Ти разлози могу бити различити. У сваком случају они се не везују за неуношење улога у друштво већ се тичу других околности у вези са неким чланом друштва. У националним правима се оправдани разлози обично двојако одређују. Једним делом се утврђују у закону а другим делом аутономно, у оснивачком акту друштва. У нашем Закону о привредним друштвима је предвиђено да су оправдани разлози за искључење члана ако намерно или грубом непажњом проузрокује штету друштву или ако не извршава посебне дужности према друштву прописане законом или оснивачким актом или ако својим радњама или пропуштањем, противно оснивачком акту, закону или добрим пословним обичајима, спречава или у значајној мери отежава пословање друштва.¹ Када постоји неки од ових разлога друштво може само иницирати поступак искључења, али одлуку о искључењу члана доноси суд. Конкретно, друштво може само донети одлуку да против одређеног члана поднесе суду тужбу за искључење, а суд затим у одговарајућем поступку утврђује постојање и оправданост разлога за искључење члана и о томе доноси одговарајућу одлуку.

На тај начин се у наше право привредних друштава поново уводи двојност основа као и двојност поступака за искључење члана друштва с ограниченом одговорношћу. Наиме, таква двојност је била уређена у предратном праву, у Трговачком закону за Краљевину Југославију из 1937. године. Тај закон, додуше, никада није „добрио обавезну снагу“ али је у одговарајућем законодавном поступку био донет и „ступио је у живот“ објављивањем у тадашњим „Службеним новинама“.² Овај за-

1 В. чл. 196 ст 1 Закона о привредним друштвима из 2011. године (*Службени. гласник РС*, бр. 36/11 – у даљем тексту: ЗПД).

2 В. пар. 513 Трговачког закона за Краљевину Југославију из 1937. године.

кон је познавао поступак кадуцирања у случају неуношења улога члана³ као и поступак судског искључења по тужби друштва у случају да члан не испуњава друге обавезе према друштву.⁴ Након поновног увођења привредних (трговачких) друштава у наш правни систем, прихваћен је принцип јединственог уређивања поступка искључења члана, независно од тога да ли је основ за искључење неуношење улога или неки други оправдани разлог. Тако је у Закону о предузећима из 1996. године било предвиђено да скупштина чланова друштва с ограниченом одговорношћу може, већином од укупног броја гласова, искључити појединог члана из друштва „ако не испуни обавезе утврђене уговором о оснивању друштва или из других оправданих разлога“ уз право искљученог члана да покрене спор пред судом у року од 30 дана од дана достављања одлуке о искључењу из друштва.⁵ Закон о привредним друштвима из 2004. године је задржао принцип јединствености поступка искључења без обзира на основ, али је за све случајеве предвиђао судски поступак искључења. Скупштина друштва с ограниченом одговорношћу је тако могла донети одлуку да пред надлежним судом покрене поступак искључења појединог члана из друштва „ако члан друштва не испуни обавезу уношења уговореног улога одређену оснивачким актом или уговором чланова друштва или ако постоје други оправдани разлози“.⁶

У овом раду се разматра само правне претпоставке и последице искључења члана друштва с ограниченом одговорношћу одлуком скупштине друштва због неуношења улога у друштво, тј. искључење члана у поступку кадуцирања.

II Претпоставке за искључење

Да би до кадуцирања уопште могло доћи неопходно је да претходно буду испуњене одређене претпоставке.

Прва од њих тиче се основа. До искључења члана друштва у поступку кадуцирања може доћи само ако не изврши у потпуности своју доспелу обавезу уношења улога у друштво. Према закону, лица која су оснивачким актом или на други начин преузела обавезу да уплате односно унесу у друштво одређени улог одговарају друштву за извршење те обавезе и у обавези су да накнаде штету која му је проузрокована пропуштањем или кашњењем у извршењу те обавезе.⁷

3 В. пар. 431 наведеног закона.

4 В. чл. 476 истог закона.

5 В. чл. 388 ст. 1 и 3 Закона о предузећима из 1996. године (*Службени лист СРЈ*, бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02).

6 В. чл. 179 ст. 1 Закона о привредним друштвима из 2004. године (*Службени гласник РС*, бр. 125/04).

7 Чл. 46. ст 1 ЗПД.

Када се обавеза уношења улога сматра доспелом? Новчани и неновчани улог приликом оснивања друштва или повећања основног капитала се морају уплатити, односно унети у року одређеном у оснивачком акту, односно одлуци о повећању капитала, с тим да се тај рок рачуна од дана доношења оснивачког акта, односно одлуке о повећању капитала и да не може бити дужи пет година.⁸ Доцња са уплатом односно уношењем улога у друштво је објективног карактера. Кривица за неблаговремено уношење улога се не утврђује, јер њено постојање није од значаја за право друштва да због неблаговременог уношења улога искључи члана.⁹

У нашем праву члан се може искључити из друштва у поступку кадуцирања не само онда када није благовремено *уилашио* свој улог, већ и онда када га није *унео*.¹⁰ Другим речима речено, до кадуцирања може доћи како због неблаговременог уношења новчаних, тако и неновчаних улога. Ово решење одступа од уобичајених решења у упоредном праву. У немачком праву кадуцирање је могуће само код новчаних улога.¹¹ Исто важи и у аустријском праву.¹² Занимљиво је да је исто правило важило и према одредбама Трговачког закона за Краљевину Југославију из 1937. године. Могућност кадуцирања се и према том закону везила само за новчане уплате улога.¹³

Ипак, актуелно решење у нашем праву није без основа, имајући у виду да је основни циљ правила о кадуцирању обезбеђивање уношења улога у основни капитал и очување његове вредности. Наиме, правило о кадуцирању само због новчаних улога је карактеристично за правне системе у којима се улози у стварима и правима морају у друштво унети до његовог уписа у регистар, док се улози у новцу могу унети и накнадно. У нашем праву, међутим, обе врсте улога се у друштво с ограниченом одговорношћу могу уносити и након уписа друштва у ре-

8 Чл. 46 ст. 2 ЗПД.

9 За немачко право в. на пр. Günter Roth, Holger Altmeppen, GmbH, *Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung*, 3. Auflage, München, 1997, стр. 253.

10 В. чл. 48 став 7 а у вези са чл. 46 став 1 ЗПД.

11 В. пар. 21 ст. 1 Закона о друштвима с ограниченом одговорношћу (*Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung*) Немачке. Овакво решење је једногласно подржано и у теорији. Видети на пр.: Adolf Baumbach, Alfred Hueck, *GmbH-Gesetz*, 13. Auflage, München, 1970, стр. 108; G. Roth, H. Altmeppen, *нав. дело*, стр. 253; Heinz Rowedder, *Gesetz betreffend Gesellschaften mit beschränkter Haftung – Kommentar*, 3. Auflage, München, 1997, стр. 464.

12 В. пар. 66 ст. 1 Закона о друштвима с ограниченом одговорношћу (*Gesetz über die Gesellschaften mit beschränkter Haftung*). Теорија и у овој земљи једнодушно подржава ово решење. В. на пр.: Max Gellis, *Kommentar zum GmbH-Gesetz*, Wien, 2000, стр. 529 и сл.

13 В. пар. 431 Трговачког закона за Краљевину Југославију.

гистар, а најкасније у року од пет година од дана доношења оснивачког акта, односно одлуке о повећању основног капитала. На тај начин обе категорије улога могу да угрозе основни капитал друштва, па је примена поступка кадуцирања и на неблагоприятне неновчане улоге у оваквим системима оправдано.

Друга је претпоставка да друштво писмено обавести члана о наступању доцње и да га позове да обавезу изврши у накнадно одобrenom року, под претњом искључења из друштва.

Позив (обавештење) мора садржавати изричито упозорење о искључењу из друштва у случају да се обавеза уношења улог не изврши ни у накнадно одобrenom року. Уколико би ово упозорење изостало, друштво не би, и поред истека накнадно одобреног рока, могло донети пуноважну одлуку о искључењу члана из друштва.

Позив је формалан акт. Ако не би био учињен у писаном облику, не би производио правна дејства. Позив треба да садржи и износ новца односно врсту и количину неновчног улога који члан треба да унесе у друштво у накнадном року. С тим у вези изражено је мишљење да друштво може захтевати мање од стварно дугованог и да је члан тада дужан да унесе мањи улог.¹⁴ Овакво становиште није, међутим, прихватљиво јер не служи главном циљу кадуцирања – обезбеђењу формирања основног капитала и очувању његове вредности. Поред тога, оно је у колизији и са правилом да друштво не може члана ослободити (ни у целини ни делимично) обавезе уношења улога.

Трећа претпоставка је, дакле, одобравање накнадног рока за уношење улога. Рок који друштво одобрава за накнадно испуњење обавезе уношења улога не може бити краћи од 30 дана од дана слања писменог позива (обавештења). У нашем праву рок, дакле, почиње тећи од дана слања позива, а не од дана његовог пријема од стране члана, што може бити правно проблематично, имајући у виду другачија решења у упоредном праву.¹⁵

Поред писаног позива члану, друштво је дужно да тај позив у року од три дана од дана слања објави и на интернет страници регистра привредних субјеката, у трајању од најмање 30 дана.¹⁶

14 G. Roth, H. Altmeppen, *нав. дело*, стр. 254.

15 Овај позив у немачком праву је „*empfangsbedürftig*“, што значи да је неопходно да га члан прими да би могао производити правне последице. Упор. на пр. H. Rowedder, *нав. дело*, стр. 468; Max Hachenburg-Müller, *Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung/GmbH Großkommentar*, 7. Auflage, 1975–1984, напомена бр. 37 уз пар. 21; Franz Scholz-Volker Emmerich, *Kommentar zum GmbH-Gesetz*, 7. Auflage, 1986–1989, 8. Auflage, 1992, напомена бр. 19 уз пар. 21.

16 Чл. 48 ст. 6. ЗПД.

Посебно правило важи када више чланова друштва није испунило обавезу уношења улога. У том случају друштво је дужно да свим тим члановима истовремено достави писмени позив на накнадно испуњење обавезе уношења улога као и да им одреди исти рок за испуњење.¹⁷ Овакво правило произлази из принципа једнаког третмана чланова друштва.

III Одлука о искључењу

Ако ни у накнадно остављеном року члан друштва не унесе недостајући део улога, надлежни орган га може искључити из друштва. Доношење одлуке о искључењу члана из друштва је *йраво* друштва али не и његова обавеза. Обавеза доношења одлуке о искључењу не постоји, на дипозицији је друштва да такву одлуку донесе или не. Утолико се друштво с ограниченом одговорношћу разликује од јавног акционарског друштва у којем се одлука о искључењу мора донети.¹⁸ Повериоци друштва не би могли захтевати да друштво донесе одлуку о искључењу.¹⁹

Надлежни орган за доношење одлуке о искључењу је скупштина друштва. Она ову одлуку доноси двотрећинском већином гласова преосталих чланова друштва (члан о коме се одлучује не учествује у одлучивању), осим ако је оснивачким актом одређена друга већина.²⁰ Двотрећинска већина гласова је, дакле, законска претпоставка, која ће се захтевати ако актом о оснивању није предвиђена друга већина. Пошто се о закону говори о „другој већини“ без додатног прецизирања, то се актом о оснивању може предвидети било која друга већина којом скупштина, иначе, може доносити своје одлуке (једногласно, вишом већином од законом претпостављене, већином од укупног броја гласова чланова, обичном већином гласова присутних чланова).

Посебно правило важи у случају да више чланова друштва није унело свој улог у друштво на време. Према закону, одлука о искључењу може се донети само у односу на све чланове друштва који нису извршили своју обавезу уношења улога ни у накнадно остављеном року.²¹ Овакво правило полази од начела једнаког третмана чланова друштва. Наравно, да би се могла донети одлука морају бити испуњене претпоставке за њено доношење према сваком члану појединачно (доцња,

17 Чл. 48 ст. 4 ЗПД.

18 В. чл. 48 ст. 7 ЗПД.

19 Упор. G. Roth, H. Altmeppen, *нав. дело*, стр. 252.

20 В. чл. 195 ст. 1 ЗПД.

21 Чл. 195 ст. 2 ЗПД.

писмени позив, истек накнадно одређеног рока). Ово, додуше, колидира са правилом да друштво слободно процењује да ли ће неког члана искључити или не, али је законодавац очито у овом случају дао превагу принципу једнаког третмана чланова. Ово питање је, иначе, у правној теорији спорно. Према једном мишљењу друштву не треба наметати једнак третман за све при доношењу одлуке о искључењу, тј. треба му оставити могућност различитог одлучивања, зависно од процене сврсисходности и конкретних околности.²² По другом мишљењу, међутим, принцип једнаког третмана треба да има превагу.²³

Одлука о искључењу би члану морала бити саопштена. За саопштавање одлуке је одговорна управа друштва. Ово саопштавање би морало бити у писаној форми, ако што је то био случај и са позивом на накнадно испуњење обавезе уношења улога. У нашем закону, додуше, оваква правила не постоје, али би она требала важити на основу општих правних принципа. У теорији упоредног права се истиче да све до тренутка обавештавања члана о томе да је поступак кадуцирања спроведен и да је он искључен из друштва, члан може и после истека накнадно одобреног рока унети улог у друштво и на тај начин задржати удео, односно спречити искључење.²⁴

Одлука о искључењу се може донети само ако члан друштва ни у накнадно одређеном року није унео недостајући део улога у друштво. Ако је он то учинио, а није на пр. платио камате или износ уговорне казне због закашњења, није извршио уговорене споредне чинидбе или није платио ађио (премију), одлука о искључењу се не би могла донети.²⁵ Друштву у тим случајевима остаје на располагању само тужба пред судом, али такав члан не може бити искључен.

IV Правне последице искључења

Доношење одлуке о искључењу члана из друштва производи више значајних правних последица.

Основна правна последица је да искључени члан престаје да буде власник удела. Нови власник удела искљученог члана постаје само друштво, *удео њосѿаје соѿсѿивени удео друшѿѿива*, са свим последицама

22 Ово мишљење би се могло означити и као владајуће. В.: М. Hachenburg-Müller, *нав. дело*, напомена бр. 40 уз пар. 21; F. Scholz, V. Emmerich, *нав. дело*, напомена 21 уз пар. 21.

23 Ово мањинско мишљење је заступљено у: Markus Lutter, Peter Hommelhoff, *GmbH-Gesetz*, 14. Auflage, 1995, напомена 6 уз пар. 21.

24 В.: Н. Rowedder, *нав. дело*, стр. 473.

25 В.: М. Hachenburg-Müller, *нав. дело*, напомена 2 уз пар. 21.

које таква трансформација удела доноси.²⁶ То такође значи да искључени члан друштва губи сва права по основу удела. Од тог тренутка престају његова имовинска и управљачка права. Губитком удела искључени члан губи и сва права која су била повезана с уделом. Искључени члан такође губи све чинидбе које је извршио према друштву, и то не само на име уношења улога већ и све додатне уплате, споредне чинидбе и др.

Због искључења члана одређене правне последице погађају и његове повериоце. Пошто искључени члан више није власник удела, његови повериоци не могу више рачунати с тим да своја потраживања према њему намире и из вредности тог удела. Посебан проблем, међутим, представљају привилегована права трећих на уделу, пре свега заложно право. У немачком праву таква права на уделу искључењем члана такође престају. Разлози за овакву правну последицу леже у томе што законодавац даје предност испуњењу обавезе уплате улога у односу на права трећих лица.²⁷ У нашем праву привредних друштава нема никаквих правила која би се односила на такве случајеве, због чега остаје само могућност да се примене општа правила о залози на покретним стварима односно правима. Према тим општим правилима промена власника ствари или права нема утицаја на успостављено заложно право, што значи да би заложни повериоци задржали своје привилеговано право намирења из удела искљученог члана и после кадуцирања, без обзира што је искључени члан престао да буде власник удела, будући да је удео искљученог члана постао сопствени удео друштва.

Искљученом члану, међутим, не престају права која су настала на основу удела, али су се пре искључења од њега одвојила и постала самостална, као напр. право на дивиденду које је искључени члан стекао одлуком скупштине друштва која је донета пре његовог искључења.²⁸

Исто тако искључени члан има и сва права и обавезе према друштву која нису настала по основу удела, већ су чисто облигационог карактера. Тако напр. права и обавезе из уговора о зајму друштву, уговора о испоруци робе и пружању услуга и даље стоје на располагању и искљученом члану и друштву. Ако се ради и трајном пословном односу може се евентуално поставити питање да ли је искључење члана довољан основ за отказ уговора, али се одговор на ово питање може дати само на основу конкретних околности сваког појединачног случаја.²⁹

26 О правном режиму сопственог удела друштва с ограниченом одговорношћу види напр. наше радове: Стеван Шогоров, „Стицање сопственог удела од стране друштва с ограниченом одговорношћу“, *Право и привреда*, бр. 4–6/2010; Стеван Шогоров, „Правни статус сопственог удела друштва с ограниченом одговорношћу“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, бр. 3/2010.

27 В.: А. Ваумбах, А. Hueck, *нав. дело*, стр. 110.

28 Упор. G. Roth, H. Altmeppen, *нав. дело*, стр. 255.

29 В.: Н. Rowedder, *нав. дело*, стр. 476.

С друге стране, међутим, од тренутка кадуцирања искључени члан се више не може оптеретити никаквом правном обавезом која произлази из чланства или је са њим повезана. То би, на пр. био случај са обавезама на додатне уплате које би тек након искључења члана доспевале, независно од тога што су оне можда биле јасно предвиђене као годишње обавезе сваког члана. Није, дакле битна њихова предвиђеност (пре свега уговором о оснивању) већ је битан тренутак њиховог настанка.

Трећа важна последица искључења члана је његова даља одговорност за имовинске обавезе које је, као члан, према друштву имао пре искључења. Он ће бити у обавези да уплати односно унесе уписани улог и изврши додатне уплате на које је био обавезан, ако је то неопходно за намирење поверилаца друштва.³⁰ Како се види, престанком чланства искључени члан се не ослобађа обавезе уношења улога. Ова норма треба да обезбеди формирање основног капитала у предвиђеној висини. Поред тога искључени члан ће бити и у обавези да изврши додатну уплату.

Законска норма из чл. 195 ст. 5 ЗПД није, међутим, сасвим јасна. Пошто она гласи да „искључени члан остаје у обавези да уплати односно унесе уписани улог и изврши додатне уплате на које је био обавезан, ако је то неопходно за намирење поверилаца друштва“, питање је да ли се услов за актуализацију обавезе искљученог члана („ако је то неопходно за намирење поверилаца“) односи само на обавезу додатне уплате или и на обавезу уношења улога. Ако би се односила и на обавезу уношење улога, то би могло да угрози принцип образовања основног капитала према утврђеној висини, ако би обавезе према повериоцима могле да се измире из других средстава друштва. Због тога у другим правима овакав услов за уношење улога искљученог члана не постоји.³¹ Из истог разлога је и за наше право прихватљивије тумачење по којем би се услов примењивао само за додатне уплате, али не и за улог. Посебно је питање да ли би се додатна уплата враћала и искљученом члану, ако се касније буде враћала осталим члановима. По нашем мишљењу то би требао бити случај, јер након образовања основног капитала у предвиђеној висини нема више никаквог разлога за другачији третман искљученог члана.

Важна имовинскоправна последица искључења члана је и актуализовање одговорности претходног власника удела у погледу обавезе уношења улога и обавезе додатне уплате. Наиме, према закону, за извршење ових обавеза друштву одговара и претходни власник уде-

30 Чл. 195 ст. 5 ЗПД.

31 В. на пр. пар. 21 ст. 3 Закона о друштвима с ограниченом одговорношћу Немачке и пар 69 ст. 1 Закона о друштвима с ограниченом одговорношћу Аустрије.

ла члана друштва који је искључен.³² Слично правило важи и у другим правима. Тако у немачком праву постоји правило да претходник искљученог члана (као и његови претходници) одговара на неизвршене обавезе искљученог члана али само у погледу обавезе уплате улога (не и за додатне уплате) и то само у случају да се друштво за уплату улога није могло намирити од искљученог члана.³³ Слично решење постоји и у аустријском праву.³⁴

Посебно је питање да ли су искључени члан и његов претходник (претходници) одговорни као дужници истог реда или је искључени члан дужник првог, а његов претходник, односно претходници, дужници другог и каснијих редова. У немачком и аустријском праву дужник првог реда је само искључени члан. У нашем праву је ситуација изгледа другачија. Из одредбе чл. 195 ст. 6, а у вези са чл. 175 ст. 2 ЗПД би произлазило да би претходник (претходници) као преносилац удела, солидарно одговарао са искљученим чланом као стицаоцем удела за обавезе према друштву по основу свог неуплаћеног односно неунетог улога у основни капитал друштва, као и за обавезу додатних уплата у погледу тог удела, према стању на дан преноса удела.

Следећа важна последица искључења је право друштва да од искљученог члана захтева *накнаду штете* која је за друштво настала тим искључењем. То може бити свака штета која је за друштво због поступка кадуцирања настала. Ово право друштво може да оствари тужбом пред надлежним судом.

Конечно, постоји и статусноправна последица искључења. На основу одлуке о искључењу друштво може тражити брисање искљученог члана из регистра привредних субјеката.

32 В. чл. 195 ст. 6 ЗПД, с тим да претходник, као преносилац удела солидарно одговара са стицаоцем удела за обавезе према друштву по основу свог неуплаћеног односно неунетог улога у основни капитал друштва, као и за обавезу додатних уплата у погледу тог удела, према стању на дан преноса удела (чл. 175 ст. 2 ЗПД).

33 В. пар. 22 Закона о друштвима с ограниченом одговорношћу Немачке.

34 В. пар. 67 Закона о друштвима с ограниченом одговорношћу Аустрије.

Stevan ŠOGOROV, PhD
Professor at the Faculty of Law University of Novi Sad

PRIVATE COMPANY MEMBER MEETING DECISION ON EXPULSION OF MEMBER

Summary

In Serbian post war law expulsion of private company member was regulated in same manner regardless of grounds for expulsion. According to 2011 Company Act there are two different procedures – one for expulsion based on members meeting decision because of non performance of contribution and other grounded on court decision for other reason. Legal presumptions and consequences of expulsion based on members meeting decision because of non performance of contribution are discussed in this article. Delay with contribution is objective in nature. It goes for cash contribution as well as contribution in kind. Decision on expulsion must be preceded by written request by private company for performance of contribution in additional period of time, with expulsion as sanction. Rights and duties of expelled member exist no longer, his share becomes own share of private company without compensation. Expelled member and previous owners of share are liable for performance of contribution and for additional payment. In addition private company has right for compensation of damage caused by expulsion.

Key words: *private company, expulsion of member, legal presumptions, shareholders meeting decision, consequences of expulsion.*